

LJUDSKI GLAS

Glasiilo „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za tčert leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Naši gospodarski zavodi.

V zadnjih dneh so poročila nam nasprotnih meščanskih listov razburila javnost, kakor tudi pristaše naše stranke s tremi senzacionalnimi vestmi: 1. češ da je poslanec naše stranke s. Anton Kristan prevzel velikansko upravljstvo državnega veleposestva bivšega nadvojvode Friderika v Vojvodini, katero posestvo baje nese mnogo milijonov kron letno, od katerih upravitelj dobi plačo letnih 5 procentov; finančni minister da je poslanca A. Kristana poveril z upraviteljstvom, vsled česar da bo A. K. odložil svoj poslaniški mandat. — 2. V zvezi s tem so meščanski listi, predvsem pa klerikalni, napadli takoj tudi naše gospodarske zavode, katere je vodil kot ravnatelj poslanec A. Kristan, ter razkričali med svet, češ da so naši gospodarski zavodi pred polomom ter da je „Nakupovalna zadruga“ za okrog dva milijona kron pasivna. — 3. Dalje se je raznesla vest, da s. A. K. postane upravni svetnik Jadranske banke in Trboveljske premogokopne družbe.

Da bodo naši sodrugi in združniki vedeli, v koliko da je na teh vesteh resnice, podajamo tu kratko pojasnilo.

Predvsem glede naših gospodarskih zavodov! Sodrugi vedo, da so naše gospodarske organizacije največji trn v peti nam nasprotnim kapitalističnim strankam in predvsem še klerikalcem, ki imajo tudi svoje gospodarske organizacije, katerim so seveda naše gospodarske organizacije silno na poti. **Veseli nas torej, da moremo danes glede naših gospodarskih zavodov konstatirati, da se vsi zelo lepo razvijajo ter da tudi zelo dobro stopo.** Takoj ko je meščansko časopisje raztrobito slabe vesti o naših gospodarskih organizacijah, so se takoj zbrali upravni odbori in direktoriji vseh naših gospodarskih organizacij, pregledali natančno njih stanje in ugotovili, da so vesti meščanskega časopisja popolnoma neresnične.

„Nakupovalna zadruga“ je podala to-le oficijelno izjavo:

Izjava.

Ravnateljstvo Nakupovalne zadruge izjavlja, da poročilo enega dela ljubljanskega časopisja, češ da je Nakupovalna zadruga za 1.900.000 kron pasivna, ne odgovarjajo resnici.

Te govornice so nastale vsled tega, ker je zadela izguba v približno tej višini neko skupino zasebnikov, ki je imela svoje blago v komisiji pri Nakupovalni zadrugi.

Ravnateljstvo Nakupovalne zadruge v Ljubljani.

Konsumna društva so podala naslednjo izjavo:

Našim združnikom!

Časopisje „Slovenske Ljudske Stranke“ je priobčilo zadnje dni celo vrsto dopisov,

kjer se napada naše gospodarske organizacije in njene predstavnike na najbrezvestnejši način. Čeprav se napada v prvi vrsti Nakupovalno zadrugo, so naperjeni ti napadi posredno tudi na našo konsumno organizacijo. Zato smatra podpisano načelstvo za svojo dolžnost, da izjavi, da slone ti napadi na napačnih informacijah ali pa so namenoma potvorjeni in ne morejo našega društva niti od daleč zadeti.

Ne brez zaslužnega sodelovanja napadenih — je naša zadruga, kakor so dognale vse revizije, danes velikansko, močno in neomajno podjetje. Naravno je, da mora delati organizacija, ki poseduje milijonska aktiva tudi z izposojili.

Prosimo vse naše zaupnike, da nastopajo z vso energijo proti raznašalcem vznemirljivih vesti in nam naznanijo po potrebi njih imena.

Načelstvo Konsumnega društva za Slovenijo.

Splošno kreditno društvo

je imelo dne 19. t. m. v Ljubljani občni zbor. Zastopanega je bilo nad tri četrtine vseh deležev. Predsednik s. Anton Kristan je podal izčrpno poročilo o delu v l. 1920. Zadržnikov je 488, ki so vložili 116.410 kron deležne glavnice. Hranilnih vlog je imelo društvo konec l. 1920. K 4.123.859.66, danes jih ima nekaj nad 12 milijonov. — Ravnatelj dr. R. Ravnikar je poročal o letnem zaključku za l. 1920. V imenu nadzorstva je poročal načelnik s. Rožanc, ki je izjavil, da je nadzorstvo redno izvrševalo svoje dolžnosti — pregledalo vse poslovanje in našlo vse v redu. Član nadzorstva Radović predlaga z ozirom na izvršeno revizijo, da se letni zaključek odobri, čisti dobiček po predlogu načelstva razdeli ter upravnemu svetu podeli absolutorij, kar se je soglasno sprejelo. — V upravni svet so se soglasno izvolili sledeči združniki: Štefan Dražil, predsednik „Svobode“, Jakob Kovač, železničar v Ljubljani, dr. Milan Korun, odvetnik v Ljubljani, Anton Kristan, ravnatelj, Simon Kmetec, Orozsy Viktor, posestnik na Vrhnikih, dr. Danilo Majaron, predsednik odvetniške zbornice v Ljubljani, Albin Prepeluh, ravnatelj „Oblačilnice“ v Ljubljani, Stanko Urbanc, ravnatelj l. ljubljanske pekarnice, Filip Uratnik, podravnatelj konz. društva za Slovenijo, in Valentin Vrhunc, zasebni uradnik v Ljubljani. — Upravni svet je soglasno izvolil svojim predsednikom s. Antona Kristana. — V nadzorstvo so izvoljeni soglasno: M. Rožanc, načelnik boln. blagajne, K. Tekavc (Ljubljana), Josip Udovč (Ljubljana), Ivan Svetlin (Ljubljana), Anton Cugwitz (Jesenice) in Anton Radović (Kamnik).

Naša kmetško-delavska organizacija „Sloga“ je pa, kakor že v obče znano, v najboljšem gospodarskem stanju, in člani KDZ itak tudi nimajo nikakršnih poroštvenih obveznosti do nje.

Gori podane izjave so istinite in resnične in so podvržene posebnemu zakonu, glasom katerega so člani upravnih odborov in direktoriji teh zavodov osebno odgovorni pred kazenskim zakonikom, če bi bile izjave neresnične ali netočne, in morajo poleg tega pri eventualnem konkurzu nositi tudi sami vse premoženjske obveznosti. Ta zakon istočasno predpisuje, da morajo upravni odbori gospodarskih zavodov eventualni konkurz oficijelno prej naznaniti, ker sicer se te odbore kazensko zasleduje. — Združniki in člani teh naših gospodarskih organizacij so torej lahko popolnoma pomirjeni, ker jih zakon ščiti. Izjave torej morajo biti resnične, ker se direktoriji in upravni odbori prav dobro zavedajo, kaj da jih čaka, če bi bile te njih izjave neresnične.

Kdor bi torej sedaj, ko so naši gospodarski zavodi dali te svoje oficijelne izjave o svojem stanju, govoril o njih kaj neresničnega, tega naj sodrugi takoj imenoma naznanijo ravnateljstvu dotičnega našega gospodarskega zavoda in navedejo priče, da se lahko zoper dotičnika takoj sodnijsko nastopi!

Sedaj pa še kratka opazka zaradi onih dveh milijonov kron izgube pri Nakupovalni zadrugi, o kateri so klerikalni listi toliko izmišljenega pisarili! Zadeva je tale: Lansko leto je poseben konzorcij zasebnikov kupil od nekega trgovca iz Trsta blaga za več milijonov. To blago je dobila Nakupovalna zadruga v komisijo, to se pravi, da je to blago last teh zasebnikov in da je Nakupovalna zadruga na njihov račun to blago prodajala. Vsaka izguba pri tem blagu gre torej na račun teh gospodov, ne pa na račun Nakupovalne zadruge. In pri tem blagu so gospodje res izgubili skoro dva milijona kron. **Ta izguba pa Nakupovalne zadruge prav nič ne obremenjuje.**

Mi smo torej, kakor že rečeno, veseli, da moremo oficijelno konstatirati, da naše gospodarske organizacije zelo dobro stoje, ter da se izredno lepo razvijajo. Naj rastejo in se tako bujno razcvitajo še nadalje!

Zaradi drugih gori omenjenih stvari, ki so političnega značaja in se neposredno tičejo zaradi osebe Antona Kristana stranke kot take, moremo pa izreči le našo iskreno željo, da merodajni strankini izvrševalni odbor stvar preišče in pretrese, držeč se principijelnega stališča naše socialistične proletarske stranke, ki osebnosti ne priznava, dasi zna visoko ceniti zasluge posameznikov za delavsko stvar, in da potem izvrševalni odbor temu primerno odloči. Naših organizacij vseh vrst glavno načelo je socialistični program. Tega se bomo držali vseskozi in osebnosti pridejo v upoštevanje le toliko, v kolikor ga ali pospešujejo ali pa ovirajo. Tega se zavedajo vsi naši sodrugi in zato smo lahko mirni, da izvrševalni odbor stranke izpregovori besedo, kakršna je v interesu socialističnega kmetško-delavskega proletarijata in socialistične ideje! **Socialistična ideja gre in mora iti preko vseh osebnosti!**

Naseljevanje v novih krajih Južne Srbije.

V Južni Srbiji (na Kosovem polju, v Metehiji in Macedoniji) se nahaja še mnogo zemlji, ki je še neobdelana. Že prej so bili ti kraji bolj redko naseljeni, a vsled vojne se je prebivalstvo tod še bolj zredčilo. Zemlja je v teh krajih tako rodovitna, podnebje je bolj toplo in precej ugodno, če izvzamemo sušo, ki poleti dostikrat pritisne. Vsled suše je pa treba pridelovati tam rastline, ki se poprej razvijejo (žito) ali pa je treba zemljo namakati, kakor delajo tu pa tam domačini. Na namakanem svetu uspeva vse jako bujno. Kjer se ne da namakati, se prepreči izsuševanje zemlje z boljšim (globokejšim) obdelovanjem. Kar se tiče zdravstvenega stanja, so severni kraji (Kosovo, Metehija) popolnoma zdravi, v južnih (Macedoniji) se pa pojavlja tu pa tam, kjer so v bližini močvirja, domača malarija (groznica), ki pa ni tako škodljiva, kot je tropična malarija. Glede varnosti so kraji v bližini albanske meje še vedno nekoliko ogroženi vsled albanskih vpadov, drugače je pa ljudstvo mirno in dobrosrčno. Gozdov je precej, nahajajo se pa bolj daleč od obljudenih krajev.

V te kraje hoče naseliti naša vlada kmetovalce od drugod, kjer je preveč ljudi, ki nimajo dovolj svoje zemlje. Namen je dvojen: pomagati svojim državljanom do boljše bodočnosti in dvigniti zaklad, ki leži brez haska v rodoviti zemlji. V svrhu naseljevanja se bodo oddajala zemljišča, ki so last države ali občin, potem pa tudi ona, ki so jih lastniki prej ali med vojno zapustili. Ko se reši zakon o agrarni reformi, razdelila se bodo do gotove mere med naselnike tudi veleposestniška zemljišča.

Po kraljevi uredbi o naseljevanju južnih novih krajev z dne 24. septembra 1920 dobi vsaka družina, ki se naseli v te kraje, 5 ha zemlje. Samo v izjemnih slučajih (v bližini mest in prometnih cest) se ji zamore nakazati tudi manjšo površino, ne pa izpod 2 ha. Za vsakega oženjenega moškega člana, ki živi v družini, se doda še po 4 ha, a za vsakega neozženjenega nad 21 let starega pa še po 2 ha zemlje. Moškim takim članom, ki so starejši od 50 let, se zamore zmanjšati površina do 2 ha zemlje. — Dotični organ ministrstva za agrarno reformo, ki ima naseljevanje v rokah, sme dodati v posebnih, oziravrednih slučajih, bodisi radi kakovosti zemlje ali družinskih razmer, na družino še do 5 ha zemljišča. Družina, ki prinese ali pripelje s seboj potrebni inventar, potreben za obdelovanje zemlje (kmet. orodje in živino), dobi še do 5 ha zemlje. V krajih, kjer ni gozda, nakaže se na vsako družino do 2 ha zemljišča, če se ta obveže, da ga v enem letu potem, ko se mu je to nakazalo, pogozdi.

Nadaljnje ugodnosti, ki jih dobijo naselniki, so sledeče: Brezplačna vožnja po državnih železnicah od svojega bivališča oziroma od državne meje zase in družino in premočnino (orodje, živino) do najbližje postaje naselbine; brezplačen les za stavbe ter napravo kmetijskega orodja; prosta pašnja po občinskih in selskih pašnikih; iste servitute na občinske in državne gozdove in drugo, ki jih imajo staronaselniki v dotičnem kraju. Pravico imajo nadalje na svoboden (brez carine) uvoz živine, poljedelskih strojev, priprav in orodja, semenja, žita, za hrano in drugih življenskih potreb. Naselniki so pet let prosti vseh državnih, okrožnih, okrajnih in občinskih davkov. Naseljenci pa so dolžni nakazano jim zemljišče obdelati in si postaviti na njem stanovanje in gospodarsko poslopje. Ne morejo pa zemljišča deset let prodati, niti obremeniti. Neomejeni lastniki postanejo šele po desetem letu. V slučaju lastnikove smrti prevzamejo njegova prava in dolžnosti njegovi zakoniti nasledniki. Kdor se želi naseliti v novih južnih srbskih krajih, mora napraviti prošnjo na ministrstvo za agrarno reformo in jo vposlati potom najbližjega organa tega ministrstva (za Slovenijo: agrarna direkcija v Ljubljani); v tej prošnji je navesti: 1. Ime predstojnika in vseh članov družine po spolu, starosti, stanu (samski ali poročen), zanimanju (poslu) vsakega posebej. 2. Koliko zemlje je imela prilično do sedaj ta družina. 3. Koliko drugega

premičnega in nepremičnega premoženja in v koliki vrednosti poseduje družina. 4. Komu in pod kakšnimi pogoji ustavlja nepremično premoženje, v kateri vrednosti in zakaj. — Nadalje je doprinesiti: 5. Uverenje (izpričevalo), iz katerega je razvidno, da ni prodal prosilec zadnjih pet let svoje zemlje in ako jo je prodal, izjavo, zakaj jo je prodal in kaj je napravil z novci; 6. Podatke o tem, koliko in kakšne živali, katere poljske priprave in kakšno orodje, koliko žita za seme in za hrano pelje seboj; 7. Izjavo, ali zamore predmete, navedene pod točko 5., ako jih sam nima, s svojimi sredstvi nabaviti, ali pa želi, da se mu jih nabavi in da z zemljo vred, in kako misli v tem slučaju te obdelovati; 8. Izjavo, da se včlani v združbi, ki je predvidena po členu 22. te naredbe. — Prošnjo in priloge mora potrditi občinska oblast, ki izda obenem prosilcu izpričevalo o njegovi imovini in njegovem gospodarstvu. Za one, ki se nahajajo izven države, vrši to delo najbližnji konzul ali poslanik ali za to odrejeni organ. Omenjene oblasti so dolžne, prošnje, ki se predložijo, takoj brezplačno potrditi in izdajati izpričevala. Prošnje, izpričevala in vse priloge, ki se tičejo naseljevanja, so proste vseh taks (kolekov). Da se naseljnikom olajša nabava semenja, živine in poljedelskih priprav ter vpostava potrebnih stavb, združijo se naseljniki enega kraja v naseljniško družbo, kateri daje država v gornje namene glasom naredbe ministrstva za agrarno reformo z dne 12. oktobra 1920. brezobrestno posojilo, ki ga vračajo člani združbe v obrokih (za stavbe n. pr. se začne vračati posojilo po desetih letih in se ga vrne v 68 polletnih obrokih). Zadruga jamči državi po normalnih pravilih, ki jih je izdalo ministrstvo, neomejeno, nasproti drugim pa si določa velikost jamstva zadruga sama.

Občinske volitve.

Kakor poročajo iz Beograda, se bodo po naredbi ministrstva za notranje stvari vršile občinske volitve v Sloveniji najprej v večjih krajih, torej najprej v mestih, potem v trgih in potem šele po vaseh. Najprej se bodo občinske volitve vršile v Ljubljani in sicer na dan 26. aprila t. l.

Mi smo že zadnjič zapisali, zakaj da je liberalno-radikalna vlada hotela, da se volitve vrše na ta način, in smo rekli, da hočejo s tem liberalci vso svojo agitacijo obrniti na vsako volišče posebej, poleg tega pa hočejo tudi kmečko in delavsko ljudstvo nekako terorizirati s tem, da bodo volitve določili na kak delavnik, ko delovno ljudstvo mora biti pri delu na polju ali v tovarni.

Za nas je trenutno najvažnejše, da imamo povsod tam, kjer so naše organizacije, za volitve že sedaj vse pripravljeno, predvsem moramo pa imeti pripravljene kandidatne liste. Poněkod so naše KDZ vse to že pripravile in so že pridno na agitaciji, vendar pa ostale naše organizacije, ki tega še niso storile, opozarjamo, da vse pravočasno store, kar je za občinske volitve potrebno. To pa zato, da ne bo treba v zadnjem trenutku imeti preveč posla.

Navodila o volitvah je „Ljudski glas“ že priobčil in se sodrugi lahko po njih ravna. O podrobnostih pa se bo itak obravnavalo na okrožnih konferencah.

Priporočamo pa, da organizacije kandidirajo predvsem obče znane in priljubljene sodruge v občinske odbore, torej take može, ki se bodo zanesljivo energično in neustrašeno borili edino za koristi kmečko-delavskega ljudstva in sploh nižjih slojev v občini.

In tako smo lahko prepričani, da bodo naše Kmetško-delavske zveze dobile v mnogih občinah večino in zmago nad koritarskimi občinskimi mogotci vseh kapitalističnih strank.

Vlada.

Liberalno-radikalna vlada, ki je bila doslej na zelo šibkih nogah, je izpopolnjena. Vanjo so vstopili še Turki, ki imajo v konstituenti 24 poslancev, in naši slovenski samostojneži, ki imajo devet poslancev.

Turki so vstopili v vlado s pogojem, da dobe dva ministrska sedeža, ter da naj država plača turškim veleposestnikom za zemljo, ki spada pod agrarno reformo, eno milijardo dinarjev odškodnine.

Naši slovenski samostojneži pa so vstopili v vlado, ko jim je le-ta obljubila en ministrski stolček, eno poslaniško mesto za njihovega poslanca dr. Vošnjaka v inozemstvu, ter da se v Sloveniji uvede svoboden izvoz živil in kmečkih pridelkov, da bodo mesarji in prekupci imeli dobre „kšefte“. Poleg tega so samostojneži agrarno reformo sramotno izdali na ljubo turškemu begom in agom in izvršili s tem izdajstvo nad ubogo bosansko kmečko-delavsko rajo.

Liberalci in demokrati so torej Turke in samostojneže in s tem tudi ustavo kupili.

Samostojneži bodo ta svoj korak pred svojimi volilci težko zagovarjali in uspeh njihovega vladanja bodo pokazale že prve volitve!

Vlada se je sestavila in izpopolnila dne 21. t. m. tako-le:

Turki so dobili dva ministrska stolčka, SKS pa enega. Odslej bo minister za socialno politiko dr. Kukovec (liberalci), minister za trgovino in industrijo Mehmed Spaho (Turk), minister za vere Miloje Jovanović (radikalci), minister za poljedelstvo Pucelj (samostojnež), minister za javne zgradbe Joca Jovanović (radikalci) in dr. Karamehmedović minister zdravstva (Turk).

Sedaj imamo torej liberalno-radikalno-turško-samostojneško vlado!

Živela policajdemokracija in dobičkarija!

Iz Kmetško delavske zveze.

Krajevna organizacija Konjice naznanja, da se članarina za konjiški okraj pobira vsako nedeljo od 8. do 12. ure v gostilni Ivan Kolarič (po domače Grunbaum) in da naj vsak član zaostalo članarino plača ali naznani izstop, da se mu „Ljudski glas“ ustavi.

Podružnica KDZ v Brežicah ima svoj društveni prostor v Brežicah (biša Lepšina). Opozarjamo tem potom vse člane, da redno plačujejo članarino, ki se pobira vsako nedeljo in praznik zjutraj istotam. — Odslej se bo vsakdo, ki je za en mesec zaostal, izključil in se mu obenem dobava „Ljudskega glasa“, ki danes mnogo stane, odpove. Nepravočasno poravnane članarine povzročuje v organizaciji nered, ki se pa lahko odpravi le z izpolnjevanjem dolžnosti do organizacije, ki bo le dobro urejena zmožna svojih nalog.

Dopisi.

Cvetkovci. Pri nas smo si svoječasno ustanovili podružnico KDZ, ki se krasno razvija ter so v njenem okrilju vsi bajtarji in kmetški delavci, ki tvorijo v občini ogromno večino. Tega se dobro zaveda tukajšnje klerikalno gnezdo na čelu mu starosta „kravja babica“. Ti ljudje so dne 15. t. m. sklicali nek ultraklerikalni shod v Osluševcih pri skopulu Hebarju. Shodu je predsedoval g. „Takorekoč“, za katerega bi bilo veliko bolje, da se pobriga za svoje nerešene device, kakor pa da se baha z govorništvom, za katerega ni prav nič zmožen. Dva slamo-mlatca iz Maribora sta nekaj kvasila o nekem „kancelparagrafu“, ako smo dobro razumeli. Dotičnikoma bi priporočali, da se drugič ne trudita več prihajati k nam, ker klerikalcom se čimdalje manj veruje, kar se bo dokazalo pri prihodnjih občinskih volitvah. Tovariši, le poglejte si nekoliko gospodarstvo naših občinskih modrijašev! Ceste in brvi so v skrajno slabem stanju. Že parkrat so se primerili slučaji, da je kdo z brvi padel (Roškan, Valenko). Gospod župan, kmalu bode potres! Občinski stolec se bo prevrgel in s tajnikom bodeta zletela v Tinje! Za danes se zadovoljite s tem, drugič kaj več! Na svidenje!

Grize V naši občini se je začela živahna agitacija. Pristaši meščanskih strank se vprašujejo, kaj jim je storiti; vsi so namreč prepričani, da pride občina v roke socialistov. Klerikalci so računali na žensko volilno pravico, češ ta jim bo zagotovila nadaljno oblast v občini. Toda kakor smo mi prepričani, da bi klerikalci tudi ženske pustile v blatu, kamor so sami zagazili, ker tudi ženske še niso pozabile, kdo da je nalogal njihov sinovom „sveto“ dolžnost, da se bojuje ramo ob rami s Turki zoper kristjane in kdo da je blagoslavljival Italijanom kanone, drugič pa tudi niso pozabile, kdo da je sprejemal karte za petrolej, sladkor, moko i. t. d., tako tudi ženske pravijo: Proč s črnimi netopirji! — Druga stranka, ki prihaja še nekoliko v poštev, je stranka samo-

stojnežev. Pa tudi ta bo iz občinskih volitev še slabše izšla kakor je zadnjič, ker bodo kmetje iz Migojnic to stranko zapustili. Grozno nevoljni so namreč nad poslancem samostojne stranke, so Drogenikom, ki jim je obetal, češ da bo že on storil korake, da dobe kmetje škodo povrnjeno, katero so trpeli ob požaru, ki ga je zakrivila železnica državnega premogovnika (Zabukovca), pa ni storil ničesar. Sedaj seveda tudi ni slišati, da bi ta gospod odprl svoja usta tam doli v Belgradu. Onih par samostojnežev, ki jih še ostane v tej stranki, namerava skleniti kompromis s klerikalci, a zadnji tega ne marajo, ker vedo, da jim itak kompromis ne more pomagati. Pri volitvah v konstituanto smo imeli socialni demokratski 169 glasov, vse druge stranke pa so imele skupaj 168 glasov, če pomislimo, da nam takrat eno četrtino volilcev niso vpisali v volilni imenik. Pozneje so se izgovarjali, češ da ti volilci niso v občini prijavljeni. Kako neki more to biti, da ljudje, ki so stari že 70 do 80 let in bivajo celo svoje življenje v občini, niso prijavljeni?! Komu pa se more pripisati ta zaniknost?! — Možje, ki ste bili v vojni, vprašajte svoje ženske, kako se je jim godilo v času svetovne vojne, ko so hodile na občino po karte za moko! Seveda niso dobile, zakaj ker tista je bila samo za moko, ki so imeli polne žitnice! Tem velegruntarjem se je vozila moka ponoči na dom in se jo skozi okno v sobo tlačili! Zatorej se pa mali kmetje in delavci še danes v griški občini prav dobro zavedajo in bodo pri občinskih volitvah kroglice zopet v škatljico JSDS in KDZ letele kakor pri volitvah v ustavotvorno skupščino!

Brežice. V nedeljo dne 13. marca se je vršila v tukajšnjem „Narodnem domu“ obilno obiskana gledališka predstava Meškove drame „Mati“, katero je uprizoril dramatični odsek delavskega izobraževalnega društva „Svoboda“ iz Trbovelj s sodelovanjem trboveljskega delavskega orkestra. Predstava je bila zelo dobra. Vse osebe so zelo dobro igrale, kar je potrdila zadovoljnost udeležencev z večkratnim aplavzom. Zahvalo in pozdrav izrekamo došlim sodrugom, ki so nas seznanili z delom naše kulturne organizacije „Svoboda“, ter si v Brežicah želimo zopetnega svidenja. Svesti si, da je boljša bodočnost v izbrazbi, in vezani sami nase, si moramo izobraževalnih prilik iskati sami med seboj. Toda še vse premalo odmeva je bilo sedaj v lastnih vrstah! Zatorej bodi prihodnja predstava še bolj obiskana, ker le tako spoznamo sami sebe in naše delo, ki nas vodi v pravo svobodo! Vsem udeležencem predstave kakor tudi neudeležencem, ki so nas pri prireditvi podpirali, se najtopleje zahvaljujemo. — Odbor KDZ v Brežicah.

Hajdina. Hajdinski občinski odbor, kateremu na čelu sedi na zelo trhljem stolčku g. Grahar, je v svojih zadnjih dneh g. dr. Pirkmajerja, okrajnega glavarja v Ptuj, imenoval častnim občanom za njegove neštevilne zasluge . . . , tako se čita v „Ptajskem listu“ od 13. marca t. l. Te številne „zasluge“ so še iz tistih časov, ko še ni znal slovensko govoriti in še ni bil okrajni glavar, ampak vodja gospodarskega urada pri okrajnem glavarstvu. Ker je to zelo interesantno, zato tega danes še ne bomo obelodanili, ampak si prihranimo za poznejše bolj interesantne čase. Druga zasluga pa je ta, da je ob železničarskem štrajku pridno zapiral in preganjal delavske zaupnike; in ta zasluga je g. Graharja častnim do te misli, da imenuje g. Pirkmajerja častnim občanom hajdinske občine, ker se je ravno sedaj ustanovila podružnica KDZ na Hajdini, ko so občinske volitve pred durmi in se boji, da se ne bo njegov trhli županski stolček zrušil; bil si je v svesti, če g. Pirkmajerju podeli to čast, da ga bo ta zopet postavil na županski stol. In res postaja stvar sedaj zanimiva. V soboto dne 12. t. m. je poklical g. Pirkmajer našega zaupnika s. Podgoršeka iz Brega k sebi, ter mu začel lepo na srce govoriti: pogledjte, vi prirejate shode in ustanovljate podružnice KDZ in JSDS, ne da bi okrajno glavarstvo za dovoljenje prosili; vi shod samo naznanite; toda od sedaj naprej morate prositi in za rešenje plačati pet dinarjev (20 K), ker drugače se vas bo kaznovalo. Ko mu je isti odgovoril, da njemu in nikomur drugemu ni o kaki taki naredbi ničesar znanega, je pa g. Pirkmajer povedal, češ da je to najnovejši zakon. K temu pristavljamo, da sta ta najnovejši zakon najbrž skrpučala gg. Pirkmajer in Grahar v svojih glavah, ampak „Jaka ne bo take kaše pihal“. G. Pirkmajerju tem potom svetujemo, naj ne bo tako domišljav, ter ne misli, da sedaj kot častni občani hajdinski lahko stori kar hoče

ter da ni zanj več deželna vlada kompetentna. Pravila KDZ je deželna vlada z ustanavljanjem novih podružnic že davno odobrila in ni treba več prositi pri okrajnem glavarstvu tozadevno ustanovno dovoljenje, ampak se ustanovitev nove podružnice samo naznani valed dopolnitve društvenega katastra. Obenem vprašamo pristojno oblast, če sta bili naredbi št. 134 in 135, Uradni list št. 14 od 28. novembra 1918, razveljavljeni in s katero naredbo se je to izvršilo? — Vse zaupnike pa pozivamo, da se v slučajih, kakor je zgoraj opisani, obrnejo takoj na osrednje tajništvo KDZ, ki bo vsem takim šikanam storilo konec s tem, da bo ves materijal izročilo našim poslancem, ki bodo z intervencijami pri pristojnem ministrstvu in v parlamentu gospode, ki postopajo tako oblastno, razkrinkali in zahtevali potrebno zadoščenje. Ker vidimo, kako se nas gospoda boji, bomo še bolj pridno prirejali shode in ustanovljali socialistična društva, toda za shode pa ne bomo prosili, temveč jih bomo samo naznanili. Ne bojte se, g. Pirkmajer, tudi mi vemo, kaj smemo in kaj ne smemo storiti. Gledali bomo, da bo marsikatera občina postavila delovno ljudstvo na taka mesta, kjer bo imelo v občinskem gospodarstvu in drugem soodločati. Tedaj se potrudite zopet, mogoče vas imenujemo tudi častnim občanom. — Eden iz Hajdine.

Globoko. V tukajšnji naši občini pašujeta nad ubogim kmetsko-delavskim ljudstvom dva samostojneža Urek in Kenc. Hodita od osebe do osebe, plašita in napajata ljudi, ter jih tako terorizirata. Posebno se omenjena dva tička zagajata v našo KDZ in skušata z raznimi mahinacijami in pisarjenjem izpodkopavati naši organizaciji ugled. Trobita tudi naokrog lažnjive vesti o naših gospodarskih organizacijah. Svarimo tem potom vse take in enake rovarske elemente, ker sicer smo primorani nastopiti zoper nje sodnijskim putem.

Blanca pri Sevnici. V nedeljo dne 6. marca se je vršil v Blanci pri Sevnici shod KDZ. Na shodu je poročal s. poslanec Filip Kisovar. Številni poslušalci so govornika, ki jim je pomen KDZ ter delovanje parlamentarne skupščine in potrebnosti pripravi za občinske volitve prav lepe razložil, z zanimanjem poslušali in odobrvali.

Kakor je že navada, je tudi tukaj neki komunist tuintam hotel posegati v govor poslanca Kisovarja. Komunisti pa so navzoči poslušalci kratkoma zavrnil, da naj molči, ter prosili svojega poslanca, da naj nadaljuje svoj govor. Kakor skoraj povsod, tako je tudi tukaj ljudstvo že spoznalo, kje da ga čevelj žuli, in uvidelo, da spada le v taborišče KDZ. Živila socialdemokratska stranka ter Kmetsko-delavska zveza!

Politične beležke.

+ Ustanova državnih podtajnikov. Liberalci in radikalci, ki so sedaj na vladi, so v ustavotvornem odboru uveljavili svojo zahtevo, da se pri ministrstvih uvedejo mesta takozvanih državnih podtajnikov, ki bodo strankarske osebe, tudi poslanci. S tem so uvedli v ministrstvu politično korupcijo, tako da bodo stranke, ki bodo sedele v vladi, lahko tem bolje uganjale politično korupcijo pri vseh ministrstvih. Najbolj dišijo takale ministrska podtajništva našim liberalcem in dr. Žerjavu.

+ Ločitev cerkve od države v Württembergu. se bo izvršila do konca oktobra 1921. — Ločitev cerkve od države zahtevamo tudi mi. Cerkev sama priznava, da se cerkev lepše razvija tam, kjer je že ločena od politike, n. pr. v Ameriki.

+ Ministrstvo za socialno politiko. Po zadnji razdelitvi ima ministrstvo za socialno politiko nastopnih osem oddelkov: 1. Splošni oddelek; 2. oddelek za zaščito dece; 3. stanovanjski oddelek; 4. oddelek za zavarovanje delavcev; 5. oddelek za zaščito delavcev; 6. oddelek za socialno skrb; 7. ravnateljstvo za invalide; 8. ravnateljstvo za državno statistiko.

+ Delavska zakonodaja in ustava. Dne 16. t. m. je ustavotvorni odbor v Belgradu sprejel v ustavi ta-le bori paragraf, ki govori o delavskih pravicah in se glasi: „Delavne moči stoje pod državno zaščito. Žene in nedorasli se imajo posebno zaščititi pred posli, ki so njihovemu zdravju škodljivi. Zakoni odredjajo posebne mere za varstvo in zaščito delavcev v vseh podjetjih.“ — Poslanec sodrug N. Divac je bil zahteval, da naj ustava zajamči tudi najmanjšo plačo delavcem in naj uredi tudi delavni čas, ki naj

traja 48 ur na teden ali 8 ur na dan za vse najemne delavce. Toda meščanska večina je ta njegov predlog odklonila. Ni čuda! Saj kapitalisti bi najrajše imeli v delavcu črno živino, ki bi za nje garala od zore do mraka in ki bi ji ne bilo treba dati ničesar jesti! Delavska raja bo torej še vedno izkoriščena od kapitalistov kakor doslej in ne bo zakona, ki bi delavce ščitil! — Da bo stvar še bolj jasna, je treba povedati, da se v vsej ustavi, ki jo predlagajo vladne kapitalistične stranke, nahajata samo dva paragrafa, ki govorita — in še to prisiljeno — o pravicah delavstva! Tak je kapitalizem, ki bi delavski razred najrajše v žlici vode utopil. — Zato, delavci, kmetiški in industrijski, združite se!

+ Ustavotvorni odbor nadaljuje svoje podrobno delo z ustavo. To delo bo trajalo do 5. aprila t. l., da bo končni ustavni načrt predložen ustavotvorni skupščini na glasovanje.

+ Zedinjenje vseh socialistov v Jugoslaviji. Dne 24. marca t. l. bo v Belgradu velika socialistična konferenca, na kateri se bodo socialisti iz cele Jugoslavije zedinili. Že na mednarodnem socialističnem kongresu na Dunaju so se delegati obvezali, da bodo delovali za to zedinjenje. — Zedinjenje vseh socialistov v Jugoslaviji v eno samo močno stranko bo velik korak naprej in bo naša stranka za to zedinjenje povsod energično nastopala. Zedinjena stranka bo nedvomno potem pridobila prav mnogo na svoji politični moči.

Po svetu.

Iz socialističnega sveta.

Glasom sklepa mednarodne socialistične konference na Dunaju so se dne 13. t. m. vršile po vseh večjih mestih Evrope velike delavske demonstracije zoper imperijalizem in zoper krivične pariške mirovne pogodbe. — Na Češko-alovaškem je delavstvo sklenilo, da se združi vse strokovno organizirano delavstvo Češkoslovaške. Združeno delavstvo je edino zmožno, da uspešno vodi boj proti kapitalizmu.

Madžarska.

Na Madžarskem je splošen nered. Kmečko ljudstvo se upira večnim rekvizicijam svojih pridelkov. Med vojaštvom, ki rekvirira, in kmeti nastajajo krvavi pretepi. Kapitalistična klerikalna strahovlada je vedno hujša in socialistom je celo prepovedala njihov strankin zbor.

Poljska.

Poljska kapitalistična vlada je odredila popis vseh moških, ki so sposobni za vojno. Poljaki kmetje so ogorčeni nad svojo vlado, ki jim je ustvarila le vojno nevarnost in jim noče dati pravične agrarne reforme. — Poljska vlada je baje dobila od Francozov nalogo, da zasede Vzhodno Prusijo, da se s tem Nemčija prisili, da plača vojno odškodnino. — Dne 20. t. m. se je izvršil v Gornji Šleziji, na premogu najbogatejši deželi v Srednji Evropi, ljudski plebiscit, ki pa izpade v korist Nemčiji. — Poljska ima že svojo novo ustavo.

Romunska.

je danes čisto militarizirana država, ki se prodaja enkrat Francozom, drugič pa Angležem. Vlada je zopet najela 1 milijardo posojila ter Francozom in Angležem odstopila zato za 30 let izrabljanje vseh romunskih vrelcev mineralnega olja.

Rusija.

V zadnjih dneh so buržujski listi vseh držav mnogo pisali o velikih protiboljševiških uporih v Rusiji. V resnici pa so te upore zanetili Francozi in sicer same v Kronstadtu in deloma v Petrogradu. Sedaj so boljševiki te upore krvavo zadušili. Čudno pri stvari je to, da se kapitalistični — predvsem pa francoski listi — vedno pisali o velikih uporih v Rusiji — takrat, kadar se je boljševiški odposlanec Krasin pogajal z Angleži v Londonu za sklenitev trgovinske pogodbe med boljševiško Rusijo in Angleško. Francoska kapitalistična politika je zopet doživela nov poraz v boju zoper Rusijo.

Angleška.

je vsled mirovnih pogodb dobila štiri milijone angleških kvadratnih milj zemlje. Delavstvo pa ni vsled tega prav nič na boljšem, temveč le še na slabšem. Angleški kapitalisti pospešujejo

delavsko brezposelnost in silijo delavce, da se jim znižajo plače. — Angleška vlada uvede letni čas. Pred kratkim je bila v Londonu podpisana angleško-ruska trgovinska pogodba.

Amerika.

Ameriška vlada namerava ententnim državam njihove dolge raztegniti na dobo 50 let. — Vrana vrani ne izkljuje oči.

Domače vesti.

Svojo ženo ustrelil. Štefan Murko, kmet v Lancovivasi pri Ptujju, je bil hitro po začetku svetovne vojne ujet; glasu ni bilo nikakšnega od njega, če je živ ali mrtev. Njegova žena Julija Murko pa je med tem časom gospodarila sama. Za pomočnika je imela hlapca. S tem hlapcem se je ona tako daleč spozabila, da je imela z njim otroka. Sedaj pred dvema mesecema pa je prišel mož iz ujetništva domu, ji je greh nezvestobe očital in jo tudi ustrelil. Oddal je dva strela, enega ženi v prsa, drugega pa v glavo in v par trenutkih je bila mrtva.

Rakek dobi carinarnico. Ker so Italijani že zapustili Rakek, se ustanovi tam carinarnica. Italijanska carinarnica bo v Postojni.

Nov drobiž po 10 par oziroma 40 vinarjev je že v prometu.

Vseh bolnikov je bilo lansko leto v bolnicah cele Slovenije 16.005 moških in 14.919 žensk. Od teh jih je umrlo 832 moških in 702 ženski. Na vsakih 100 bolnikov jih je umrlo približno 5.

Nepismenost v Bosni. Po uradni statistiki je v Bosni in Hercegovini samo 12 odstotkov pismenih. Največ pismenih je med katoliki in najmanj med muslimani.

Vlak je povozil na mariborskem železniškem mostu železniškega čuvaja Alojzija Škofa in mu odrezal obe nogi. Ponesrečenec je umrl v bolnici.

Smrt na vešalih. Mariborsko sodišče je dne 7. marca t. l. obsodilo 20letno Alojzijo Rojs zaradi detomora na smrt na vešalih. Morilka je bila v Dravi svojega otroka utopila, nato pa zbežala v Zagreb, kjer jo je pa policija prijela.

Vrhovni mufti. Ministrski svet je sklenil, da se v letošnji državni proračun vstavi tudi vsota 200.000 dinarjev, ki se bo uporabila za nakup zemljišča, na katerem se bo zgradila palača vrhovnega muftija v Belgradu. — Za take stvari ima država denar. Mufti je vrhovni cerkveni poglavar Turkov v Jugoslaviji.

Pisemska tajnost se ne sme kršiti, kakor tudi ne tajnost telefonskih in brzojavnih pogovorov razen v primeru sodne preiskave, mobilizacije ali vojne. Tako je sklenil ustavotvorni odbor.

Goljufivi misijonar. Po Ljubljani se je zadnji čas klatil neki „misijonar“ iz nekega francoskega samostana, ki je razne stranke zdravil z različnimi vodami in zdravili, ki jih je sam kuhal. Policija ga je zaprla.

Duhovniške plače namerava vlada urediti tako kakor so urejene plače državnih uradnikov. Duhovniki vseh ver bodo dobivali enake plače. — Ej, za sebe duhovščina že preskrbi, kar je treba, za kmeta in delavca so pa davki!

Požar v Središču. Dne 17. t. m. ob 10. dopoldne je izbruhnil na postaji v Središču velik požar. Škoda je velika.

Žalna manifestacija se je vršila v Ljubljani to nedeljo. Manifestacija se je vršila zaradi po Italijanih zasedenega ozemlja. Isti dan so namreč Italijani imeli anekcijsko slavnost po vsem Primorskem. — Vse to so posledice pariškega kapitalističnega miru, ki je malim narodom prizadejal take krivice.

Laži in obrekovanja. Po deželi lažejo klerikalni hujskači, da so naši poslanci zakrivali visoke davke. To je grda laž in obrekovanje. Naj nam sodrugi vsakega takega obrekovalca z imenom naznanijo!

Napeljava tokovodnih žic iz Fale do Trbovelj. Falska elektrarna je pravkar na delu, da sklene pogodbo s posestniki, čez katerih zemljišča bodo napeljane tokovodne žice za oddajo njenega električnega toka do Trbovelj.

Veliko vagonsko tvornico nameravajo ustanoviti v taborišču Strnišče pri Ptujju, če bodo pogajanja s komisijo za stvarno demobilizacijo ugodno uspela. Zbran je že domači kapital.

Gospodarstvo.

— **Cene na ljubljanskem trgu.** Mesa je malo in velja 1 kg 28 do 30 K; bela moka št. 0 velja 1 kg 18 K, jajca komad 2 K.

— **Trst, luka za Češkoslovaško.** Iz Rima poročajo, da bo trgovska pogodba med Italijo in Češkoslovaško kmalu dogotovljena. Po tem dogovoru bo Trst postal češkoslovaška izvozna in uvozna luka.

— **Hranilne vloge v češkoslovaških hranilnicah** so prekoračile 6 milijard kron. Ta številka je časten dokaz varčnosti češkoslovaškega ljudstva, ki je moglo s skladanjem vinarja k vinarju, krone h kroni, si ustvariti tako ogromen kapital.

— **Kilogram zlata** velja sedaj 350.000 avstrijskih ali okoli 90.000 naših kron.

— **Trgovska pogodba z Nemčijo** ne velja. Tako je odločil ministrski svet v Belgradu. Čeprav je liberallec dr. Kukovec to pogodbo sam izdelaval in priredil Nemcem v Belgradu sijajno pojedino, vendar je potem sam zoper njo glasoval. Pogodbo z Nemčijo so odklonili najbrž samo zato, ker so to „švabi“, pa čeprav bi od Nemcev dobivali boljše blago in bolj poceni kakor od Francozov.

— **Kmetiskim posestnikom.** Kakor lani, tako razpolaga tudi letos „Državna posredovalnica za delo“ z večjim številom kmetiskih delavcev in poslov. Letos je tudi preskrbljeno vse potrebno, da pridejo isti k nam v največjem številu. Vsi, ki bi potrebovali takih poljskih delavnih moči, naj se obrnejo ustmeno ali pismeno na eno izmed podružnic Državne posredovalnice za delo, ki se nahajajo v Ljubljani, Mariboru in v Ptujju.

Razne vesti.

Neproductivna armada. V Nemčiji je skupno 6112 samostanov s 67.000 menihov. Le v letu 1918. so ustanovili jezuiti 12 samostanov s 112 menihi. Lep blagoslov je to!

Francoska vlada je napravila bilanco čez vse žrtve, ki jih je vojna zahtevala na francoskem ozemlju in je prišla do zaključka, da znaša primanjkljaj nasproti letu 1914. — 3.300.000 samo na človeških bitjih. Nič zato, saj jih bo pamet francoske vlade nadomestila z biki, konji, teleti in kravicami iz Nemčije, ki jih mora Nemčija plačati kot vojno odškodnino.

Petletni otrok izvršil samomor. V kraju Detroit v Ameriki je petletni Joe Gričvič izvršil samomor s samokresom. Oče je povedal, da je dečka pretepel, ker se je igral zunaj in si zmečil noge. Deček je bil vsled tega tako užaljen, da se je v odsotnosti starišev ustrelil v glavo.

Neimenovan. Na davčnih polah v Zedinjenih državah figurira neimenovana oseba s 33 milijoni dolarjev letnih prejemkov. Ameriški listi sumijo, da je ta oseba milijarder Rockefeller. — Naj bo ali naj ne bo Rockefeller, toliko pa vsak pošten človek ve, da mora to biti eden največjih lopovov, kar jih je zemlja kdaj rodila.

Nova bolezen v Ameriki. V Ameriki se je pojavila neka neva in čudna bolezen, koje vzroki še niso pojasnjeni. Bolnik namreč ne prestando — govori, še celo v spanju. Neka deklica je skozi deset dni neprestano govorila.

Osem milijonov avtomobilov ima sedaj Amerika. Če si le-te predstavljamo stoječe v eni vrsti s presledkom 1,25 m med dvema avtomobilama, dobimo črto dolgo 32.000 km. Če bi se postavili na kako mesto in bi se ta vrsta avtomobilov vozila s tempom 32 km na uro mimo nas, bi morali to dirko gledati 9 tednov dan in noč. Avtomobil je v Ameriki zelo razširjen in ga ima že skoro vsak kmet. Tudi nekateri naši slovenski rojaki imajo v Ameriki že svoje avtomobile.

Pet velikih parnikov od 2700 do 6500 ton je izginilo pri zadnjem velikem orkanu, ki je divjal ob obali Severne Amerike.

Trgovska pogodba z Italijo. Iz Belgrada poročajo, da se prično trgovska pogajanja z Italijo takoj, ko zapusti italijanska vojska zasedeno ozemlje.

Pujsek z dvema glavama. Posestniku H. Freche v Bockradenu je povrgla prasica pujska, ki je imel dve glavi, dva gobca in dva para oči. Žival je kmalu poginila. — Kovaču Beckerju v Brenkenju pa je povrgla pujska z dvema popolnoma razvitima zadnjima deloma.

Ruska aristokracija v Parizu. Temps poroča, da živi v Parizu 50.000 ruskih emigrantov, ki vsi pripadajo razredu ruske aristokracije za časa carskega režima. Nekatera gospoda mora sedaj prav trdo delati, da si zasluži svoj kruh. 50.000 Wranglovih vojakov se je uprlo svojemu generalu in se zvezalo s turškimi vstaši v Mali Aziji.

Agrarna reforma na Češkoslovaškem. Češkoslovaška vlada je izdala listo, v kateri so naznačena veleposestva, ki bodo na podlagi zakona o agrarni reformi zaplenjena. Cene, ki bodo merodajne pri odkupu zemljišč, se bodo ravnale po povprečnih cenah, ki so se plačevale v letih 1913—1915 v svobodni prodaji posestev nad 100 ha. Brez odškodnine bodo zaplenili posestva članov habsburško-lotarinške dinastije in posestva sovražnih držav. Nadalje bodo zaplenili posestva malodane vseh plemiških rodbin, samostanov, škofij in nemškega viteškega reda. Od zasebnikov so na listi zaplenjenju podvrženih posestov še sledeči: tovarna cevi Mamesmann, tovarna železa v Vinkovicah, nemška „Bodenbank“, različne Rothschildove tovarne in livarne. V celem bo v svrhe agrarne reforme razlaščenih 2.710.737 ha zemlje. Od teh odpade na Češko 767.310, Moravsko 780.774, Šlesko 213.303 ha in ostanek na Slovaško.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“.

Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc.

Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Muči Vas glavobol? Zobobol? Trganje v udih? Malo Fellerjevega pravega Elza fluida in odpravljene so bolečine! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej. Fellerjev Elza mentolni črtnik en komad 12 K.

Želodec Vam ni v redu? Nekaj pravih Fellerjevih Elza kroglic! Te so dobre! 6 škatlic 18 K. Pravi balzam 12 steklenic 72 K. Prava švedska tinktura 1 velika steklenica 20 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. *Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 358, Hrvatska.*

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porablja moja najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Posilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE
= TRST—AMERIKA =
New-York — Buenos-Aires —
Rio di Janeiro — Santos
Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja voznih listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.